

перекладознавча проблема // Мовні і концептуальні картини світу: Зб. наук. пр. – К.: Видавничий дім Д. Бурого, 2006. – Вип. 25. – Ч. 2 – С.34-43. 8. *Зіневич Л.В.* Мовна майстерність Миколи Зерова: Автореф. дис. ... канд. філол. н.: 10.02.01 / Ін-т української мови. – К., 2002. – 16 с. 9. *Савчин В.* Синонімія у перекладах Миколи Лукаша // Записки НТШ. – Львів, 2000. – Т. 239 – С. 367-372. 10. *Meschonnic, H.* Poétique du traduire. – P.: Verdier, 1999. – 468 p. 11. *Контілов В.В.* Теорія і практика перекладу: Навч. посіб. – К.: Юніверс, 2003. – 280 с. 12. *Galmiche, M., et Kleiber, G.* Sur les noms abstraits // Les noms abstraits. Histoire et théories sous la direction de N. Flaux, de M.Glatigny et de D. Samain. – Lille : Presses Universitaires du Septentrion, 1996. – pp. 23-39. 13. *Martin R.* Le fantôme du nom abstrait // Les noms abstraits. Histoire et théories sous la direction de N. Flaux, de M.Glatigny et de D. Samain. – Lille : Presses Universitaires du Septentrion, 1996. – pp. 41-50. 14. *Flaux N.* Les noms en français: esquisse de classement. Coll. L'essentiel français / Flaux N. et Van De Velde D. – P. : Ophrys, 2000. – 127 p. 15. *Піскозуб З.Ф.* Семантичні та функціональні властивості абстрактних іменників французької мови: Автореф. дис... канд. філол. наук: 10.02.05. – К.: Нац. ун-т ім. Т.Шевченка. 2003. — 20 с. 16. *Махнева О. А.* Системность и семантический потенциал конкретной лексики французского языка (на примере тематической группы “récipient”) : Дис. ... канд. філол. наук : 10.02.05 : СПб, 2004. – 171 с. 17. *Micu C.-S.* Noms abstraits / noms concrets. Difficultés de classement. – The Proceedings of the EITM Congress, 2009. – pp. 515-519. 18. *Горский Д.П.* Вопросы абстракции и образование понятий. М. : Изд-во АН СССР, 1961.- 348 с. 19. *Уфимцева А.А.* Типы словесных знаков. – М.: Наука, 1974. – 205 с. 20. *Уфимцева А.А.* Роль лексики в познании человеком действительности и в формировании языковой картины мира. – М.: Наука, 1988. – С.110-140.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

21. *Малларме С.* Вірші та проза / Уп. та пер. з фр. М.Москаленка. – К.: Юніверс, 2001. – 240 с. 22. *Малларме С.* Поезії / Пер. з фр. О.Зуєвського. – Едмонтон: Вид-во Канадського ун-ту українських студій, 1990. – 190 с. 23. *Baudelaire, Ch.* Les Fleurs du Mal et autres poésies // Œuvres complètes. / Bibl. de La Pléiade. – P.: Gallimard. – Т.І. – 1605 p. 24. *Бодлер Ш.* Поезії / Пер. з фр. Д. Павличка і М. Москаленка. – К.: Дніпро, 1999. – 271 с. 25. *Heredia, J.-M. de.* Les Trophées / Coll. Ophrée. – P.: La Différence, 1990. – 117 p. 26. *Epedia, Ж.-М. de.* Трофеї / Пер. з фр. Д.Паламарчука. – К.: Юніверс, 2001. – 280 с. 27. *Nerval, Gérard de.* Les Chimères. // Œuvres complètes / Bibl. de la Pléiade. – P.: Gallimard, 1993. – Т.3. – P. 645-651. 28. *Нерваль, Ж. де.* З циклу “Химери” // Поезії / Пер. з фр. Є.Кононенко. – К.: Всесвіт. – №9-10. – С. 107-110.

КОПИЛЬНА О.М.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ВЕРТИКАЛЬНИЙ КОНТЕКСТ І ПЕРЕКЛАД

У статті розглядається поняття вертикального контексту художнього твору і його відтворення в перекладі. Різноманітні прийоми перекладу літературної алюзії як елемента вертикального контексту аналізуються з позиції їх ефективності в розкритті авторського задуму.

Ключові слова: вертикальний контекст, літературна алюзія, перекладацькі прийоми, художній текст.

В статье рассматривается понятие вертикального контекста художественного произведения и его воспроизведение в переводе. Различные приемы перевода литературной аллюзии как элемента вертикального контекста анализируются с точки зрения их эффективности в раскрытии авторского замысла.

Ключевые слова: вертикальный контекст, литературная аллюзия, переводческие стратегии, художественный текст.

The article deals with the complexity of vertical context of a literary work and the problem of its translation. Various techniques of translating literary allusions as elements of vertical context are analyzed from the angle of their effectiveness in revealing the authorial conceptual purposes.

Key words: vertical context, literary allusion, translation techniques, literary text.

Актуальність теми зумовлена загальною тенденцією сучасних досліджень прирощення смислів художнього тексту на основі асоціативних зв'язків різного типу, аналізу можливостей перекладу текстових імплікацій, культурних пресупозицій, інтертекстуальних зв'язків художнього тексту. Постають різноманітні питання, пов'язані з розпізнаванням перекладачем у художньому тексті елементів вертикального контексту, відтворенням їх у перекладі, а також із виявленням оптимальних прийомів їх відтворення.

Мета статті полягає у виявленні проблем, пов'язаних з відтворенням в українському перекладі елементів вертикального контексту, зокрема літературних алюзій, а також встановленні шляхів та умов досягнення адекватного перекладу.

Об'єктом дослідження є літературні алюзії як елементи вертикального контексту та можливі засоби їх відтворення в українських перекладах.

Матеріалом дослідження є твори американських та англійських письменників ХХ ст.

Теза про багатозначність художнього тексту, прирощення смислів художнього тексту на основі асоціативних зв'язків різного типу розглядалася ще у працях О. О. Потебні, Ю. М. Тинянова, Б. А. Ларіна, В. В. Виноградова, Г.О. Винокура та ін. Багато дослідників розглядали питання неявних способів передачі інформації в тексті, зокрема текстової імплікації (І. Арнольд, В. Кухаренко та ін.). Імплицитне включається у текст як обов'язковий змістовий компонент, що складає єдність з експліцитними смислами.

Поряд із „горизонтальним” контекстом, тобто лінгвістичним оточенням мовної одиниці, умовами чи особливостями вживання її у мові, можна виділити і „вертикальний” контекст, під яким розуміють „історико-філологічний контекст літературного твору і його частин ...” [1:49]. Вертикальний контекст є категорією імпліцитності. Суть цього явища як текстової категорії полягає в інтеграції неявного, потенційного смислу на основі асоціативної семантики мовних

одиниць, що складають текст. Вертикальний контекст є одним із шляхів загальнофілологічного розуміння літературно-художнього твору. „Якщо читач через недостатні фонові знання за „горизонтальним” контекстом не бачить контекст „вертикальний” (літературні алюзії, цитати, реалії, ідіоматику), то він не може по-справжньому зрозуміти текст, все ідейно-художнє багатство твору” [2:34]. Вертикальний контекст залежить від культурного тезауруса письменника з одного боку і культурного тезауруса читача – з другого, оскільки при цьому необхідне розуміння глибинного смислу, тобто експліцитно не виражених додаткових смислів, що виникають на основі різноманітних асоціативних зв’язків внутрішньотекстових елементів між собою і внутрішньотекстових елементів із позатекстовими, що вимагає від читача концентрації розумових зусиль, здатності до творчої уяви. Якщо деякі дослідники говорять про вертикальний контекст як лише історико-філологічний контекст даного літературного твору [1; 3], то інші розширюють зміст цього поняття, включаючи в нього культурно-історичні, соціальні, політичні факти, різні реалії даної країни і епохи, загальний історико-філологічний фон, і все те, що знаходиться поза текстом як таким, але без чого його розуміння не можливе [2; 4]. Вертикальний контекст визначається не лише як прихована історико-філологічна, а й ширше – як загальнокультурна інформація. Виділяються його різні типи: соціально-історичний, філологічний [5], а також асоціативний [4] вертикальний контексти.

Алюзія пов’язана з поняттям „вертикального контексту” як категорією імпліцитності. Вона є особливим засобом створення додаткового імпліцитного смислу, особливим видом та одним із найважливіших маркерів текстової імплікації, підтексту. При цьому модифікується, а саме розширюється первинне значення висловлювання, відбувається „прирощення”, збагачення смислу за рахунок асоціацій, пов’язаних з текстом-джерелом. Алюзія суміщає два значення: первинне значення – те, що вона має у власному оточенні, та значення, яке вона набуває в новому контексті.

Алюзивність є визначальною рисою функціонування елементів вертикального контексту. Алюзивний процес стає процесом, який поєднує текст із знаннями читача і несе в собі соціально-історичну і філологічну інформацію – так звані фонові знання [1:49]. Алюзія використовуються авторами для формування підтексту завдяки додатковому смислу цитатності, її прагматичної спрямованості та

багатому асоціативному потенціалу. Здатність читача сприймати і декодувати імпліцитну невербалізовану інформацію тексту, включаючи підтекстову інформацію, що базується на алюзії, можлива лише за наявності у нього певної пресупозиції, необхідного запасу фонових знань. Таким чином, алюзія є явищем референційного характеру, що базується на екстралінгвальних пресупозиціях комунікантів, на культурному компоненті їхніх фонових знань.

Алюзії виступають як єднальний елемент, який використовується для введення непрямого діалогу між автором і читачем, де істотну роль у творчому розумінні відіграє культурний досвід останнього, його інтелект, зміст його тезауруса, психологічні особливості його особистості та оточуюча його дійсність.

Автор твору орієнтується на досвід своїх читачів, але їхні „фонові знання” можуть бути різними, що пов’язано з різним національномовним або екстралінгвальним фоном. У такому опосередкованому, прихованому „спілкуванні” письменника і читача, перший виступає як такий, що об’єктивно і свідомо створює „історико-філологічну інформацію”, а другий, виходячи з тих „фонових знань”, якими володіє, мусить правильно інтерпретувати її і те, що хоче висловити письменник, вводячи алюзії у текст, які виступають цією інформацією. Небажання читача віднайти її унеможливорює повне розуміння художнього тексту і зводить процес читання до поверхневого сприйняття більш чи менш цікавого сюжету.

Проблема передачі підтексту, імпліцитності є однією з найскладніших у перекладознавстві. Перекладачеві потрібно виявляти і по змозі відтворювати в перекладі символіку образів, сюжетних ходів, натяків, передати власне асоціативність прози, той ланцюжок сигналів, за допомогою якого автор організує і направляє читацьке сприйняття і читацьку думку, буквально спонукає читача асоціювати. Читач має зрозуміти глибину авторського задуму, „глибинну структуру” тексту, тобто підтекст, що реалізує комунікативний намір автора. Проте при перекладі перекладачеві доводиться вдаватися до експлікації тексту оригіналу (особливо через лінгвоетнічну різницю між комунікантами, диференціал їх фонових знань), без чого зміст тексту оригіналу залишиться незрозумілим для носія мови перекладу. У зв’язку з цим виникає питання, якою мірою може допомагати читачеві перекладач-інтерпретатор, щоб відтворити задум автора і не позбавляти читача

задоволення самостійно розкодувати алюзію, не знищувати вертикального контексту твору.

У англо-американській художній літературі широко представлені літературні алюзії. Спосіб включення алюзій у текст може бути експліцитним чи імпліцитним, тобто характеризуватися наявністю чи відсутністю певних показників, що допомагають виявити алюзію, а також різнитися ступенем трансформованості матеріалу. Ефект алюзій створюється набуттям ними нового смислу в конкретному контексті. „Прирощення” смислу відбувається за рахунок знайомства читача з джерелом алюзії. Більшість відомих образів, висловів у вихідному тексті вживаються як „готові блоки”, і відповідно, вони розраховані на негайне впізнання. Якщо в тексті перекладу вони нейтралізуються, то збіднюється характерна для оригіналу поліфонія.

Цитатний переклад алюзії – застосування існуючого відповідника алюзії в цільовій культурі – спрацьовує у випадку загальновідомих алюзій: “*Open, sesame*” [1, р. 321] – “*Сезам, одчинись*” [2, с. 300]; “... *she must forevermore remain the Sleeping Beauty*” [3, р. 428] – “...і Тільді назавжди судилося лишатися сплячою красунею” [4, с. 68].

He wants his pound of flesh and there’s nothing much he’ll stop at to get it [5, р. 32].

Ні перед чим не зупиниться, аби взяти свій фунт м’яса [6, с. 267].

Завдяки інтертексту текст-реципієнт доповнюється смислами, які зрозумілі для читача, який може виділити інтертекст, що йде до твору В. Шекспіра „Венеціанський купець” і розуміє авторську характеристику Генрі Метьюріна, особливо коли йшлося про велику обладку (I.iii. 150). У драмі В. Шекспіра Шейлок позичає велику суму грошей купцю Антонію і бере з нього розписку, що у разі несплати боргу у строк, він має право вирізати фунт м’яса з тіла Антонію. Український читач може сприйняти алюзію на фоні даного твору, оскільки він є відомим.

Переклад літературних алюзій ускладнюється через відсутність у цільовій культурі перекладу твору-джерела. За відсутності відповідника застосовується семантико-стилістичний переклад – відтворення змісту алюзивного вислову з максимальним збереженням формальних лексико-стилістичних параметрів і вписуваністю в художню тканину твору.

“*He’s like the hosts of Midian – he prowls and prowls around*” [1, p. 122] (рядок з вірша Дж. Міла). – [...] він, “*як полчища мідійців, никає по всіх усядах*” [2, с. 726].

Якщо цитатний переклад не забезпечує відтворення асоціацій алюзії, перекладач може використати компенсацийні прийоми.

Графічне маркування алюзій обмеженої відомості у тексті перекладу дає поштовх асоціативній уяві читача. Застосовується ця стратегія і до висловів, які настільки вплітаються в художню тканину твору, що їх важко вирізнити читачеві. Перекладач може виділити алюзію графічно (лапками, курсивом) і подати пояснення у примітці.

При цитатному перекладі вертикальний контекст невідомих алюзій зазнає обмеженого розкодування. Якщо алюзія не маркується, залишиться невпізнаною, не спрацює як відсилка до іншого тексту, то не відбудеться і підключення певних значень її джерела до даного контексту. Читач, можливо, і відчує присутність “чужого слова” за рахунок прямого відтворення вислову, але не зможе ідентифікувати в ньому вислів саме з даного твору, а отже, смисловий пласт, що лежить за ним. Повністю розкодувати алюзію здатен лише ерудований читач. Тексти, що легко відновлюються читачем оригіналу, навряд чи будуть відновлені українським читачем без необхідних пояснень.

Для кращого розуміння читачем алюзій, перекладачі додають уточнюючі слова, ввідні елементи.

I was lonesome than Crusoe’s goat [3, p. 117].

Я був самотніший, ніж коза Робінзона Крузо [4, с. 149].

Алюзії обмеженої відомості, зокрема хронологічно віддалені, потребують розкодування за допомогою пояснювального перекладу. Застосовується прийом експлікації алюзії, тобто роз’яснюється вертикальний контекст через розширення горизонтального. Таке заповнення смислу може бути різної глибини. Внутрішньотекстовий коментар легше сприймається читачем, не порушує процес читання і не відволікає читача на примітки, коментарі.

This woman, with her concerned face and her reminding words, was like the first and second murderers [1, p. 161].

Ця жінка зі своїм враженим виразом в очах і докірливими словами тривожила сумління, нагадувала йому драму Шекспіра: перший убивця, другий ... [2, с. 766] (натяк на персонажів з п’єси В. Шекспіра „Макбет”).

Давати пояснення в самому тексті не завжди можливо, тому доводиться вдаватися до зовнішньотекстового коментаря як до крайнього засобу. У такий спосіб вдається передати інформацію, що міститься в оригіналі, але у відкритій формі, а надання алюзії експліцитного характеру привносить зміни у функціонування даного фрагмента тексту. З точки зору художнього ефекту між вихідним текстом і текстом перекладу виникає асиметрія. Проте через відсутність будь-якого маркування алюзія обмеженої відомості нейтралізується в перекладі – такий інтертекст не сприймається читачем у загальному потоці інформації. Алюзивні поетичні цитати можуть губитися в перекладі і через незбереження ритміко-синтаксичної структури.

При відтворенні алюзії аналогом експресивний компонент зберігається, а культурний компонент відсутній.

“When everyone had recovered George said, “She put in her thumb and pulled out a plum” [7, p. 179].

“Коли всі прийшли до тями, Джордж заспівав: ”У воду вхала руку, ледь не впіймала щуку” [8, с. 54].

Алюзія може функціонувати як тематично значущий елемент художнього твору – домінантна алюзія, що в стислій формі вводить ключову тему твору і розміщується в сильних позиціях, і як фрагментарний елемент художнього твору – алюзія локальної дії, яка не організує смисловий рівень художнього твору, а лише сприяє його розвитку на обмеженому відрізку тексту. У випадках локальної маловідомої алюзії, що не має значного смислового навантаження, може застосовуватися перифрастичний переклад:

“At the piano, a fair-haired young Scotsman from the orchestra [...] had begun singing in a Danny Deever monotone ...” [9, p. 294].

“Піаніст оркестру [...], білявий молодий шотландець, заспівав майже на одній ноті ... [10, с. 348].

Йдеться про вірш Р. Кіплінга „Денні Дівер”. Досить проста метрична форма, монотонний ритм, рефрен рядка „Денні Дівера повісять” додають творові ефекту заклинання. При перифрастичному перекладі відтворення змісту призводить до втрати культурного навантаження, фону, при цьому маловідомі алюзії переходять у нейтральний пласт.

He was a very good stick to beat the Philistines with” [11, p. 102].

Дріффілда вважали гостро реалістичним. Його твори були доброю зброєю проти міщанства” [12, с. 78].

Це алюзія на біблійну історію про те, як пастух Давид, озброєний лише києм, каменями та пращею, убив філістимлянина – велетня Голіята. Слово *філістимлянин* увійшло у вжиток зі значенням *філістер, міщанин*.

Локальні, малоінформативні алюзії в перекладі відтворюються узагальненням: *the free Christian Science literature rack [13, p. 177] – „кіоск з безкоштовними релігійними брошурами” [14, с. 242].*

Хоча втрати інформації і заміна асоціацій неминучі в перекладі, перекладачеві потрібно намагатися зберегти той самий обсяг екстралінгвальної інформації. Щоразу потрібно знаходити оптимальне рішення для актуалізації авторського підтексту в тексті перекладу. Це вимагає вирішення актуального питання про лінгвокраїнознавчу підготовку перекладача, про те, яким має бути мінімум філологічного фонового знання для сприйняття і відтворення вертикального контексту. Перекладач, як і кожний філолог, повинен розвивати особливу чутливість сприйняття певних елементів структури вертикального контексту з поступовим переходом до наступного етапу – компетентності у вертикальному контексті, що включає алюзивну компетентність.

Перспективи дослідження. Проведене дослідження дозволяє поглибити вивчення проблем відтворення інших елементів вертикального контексту в перекладі.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Ахманова О.С.* Вертикальный контекст» как филологическая проблема / Ольга Степановна Ахманова, Ирина Владимировна Гюббенет // Вопросы языкознания. – М.: Наука, 1977. – № 3. – С. 47 – 54. 2. *Вербицкая М.В.* Литературная пародия как объект филологического исследования (на материале английского языка) / Мариам Владимировна Вербицкая. – [1 изд.]. – Тбилиси: Изд-во Тбилисского ун-та, 1987. – 166 с. 3. *Гюббенет И.В.* К проблеме понимания литературно-художественного текста (на английском материале) / Ирина Владимировна Гюббенет. – [1 изд.]. – М.: Из-во Моск. ун-та, 1981. – 112 с. 4. *Полубиченко Л.В.* Филологическая топология в английской классической поэзии / Лидия Валериановна Полубиченко. – [1 изд.]. – М.: Изд-во Моск. ун-та, 1988. – 147 с. 5. *Машкова Л.А.* Литературная аллюзия как предмет филологической герменевтики: автореф. дис. ... канд. филол. наук: спец. 10.02.04 “Германские языки” / Лариса Александровна Машкова; Моск. гос. ун-т. – М., 1989. – 24 с.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

1. *Galsworthy J.* The Forsyte Saga. To let. Book 3 / John Galsworthy. – М.: Progress Publisher, 1975. – 256 p. 2. *Голсуорсі Дж.* Сага про Форсайтів: Власник; В зашморгу; Здаємо в аренду / Джон Голсуорсі; [пер. з англ. О. Тереха]. – К.: Дніпро, 1988. – 847 с. 391. 3. *O. Henry.* Collected stories / O. Henry; [Ed. by. P. J. Horowitz]. – N.Y.: Avenel Books, 1979. – 843 p. 4. *Генрі О.* Останній листок / О. Генрі; [пер. з англ. Упорядн. М. А. Дмитренко]. – К.: Молодь, 1983. – 224 с. 5. *Maugham W.S.* Far and Wide. Nive novels. Vol two / William Somerset Maugham. – L.: The Companion Book Club, 1955. – 285 p. 6. *Моем В.-С.* Місяць і мідяки. На жалі бритви: Романи /

Вільям Сомерсет Моєм; [пер. з англ. О. Жомніра; А. Муляра та О. Мокровольського]. – К.: Дніпро, 1989. – 574 с. 7. *Spark M. The Public Image. Stories* / Muriel Spark. – М.: Progress publishers, 1976. – 292 р. 8. *Спарк М.* Портобелло-роуд / Мюріел Спарк; [пер. з англ. П. Насади] // *Всесвіт*, 1997. – № 5 – 6. – С. 54 – 67. 9. *Fitzgerald F.S. Tender is night* / Francis Scott Fitzgerald. – Moscow: Raduga Publishers, 1983. – 400 р. 10. *Фіцджеральд Ф.С.* Великий Гетсбі. Ніч лагідна: Романи / Френсіс Скотт Фіцджеральд; [пер. з англ. М. Пінчевського]. – Харків: Фоліо, 2003. – 397 с. 11. *Maugham W.S. Cakes and ale: or the skeleton in the cupboard* / William Somerset Maugham. – М.: Progress Publishers, 1980. – 237 р. 12. *Моєм В.-С.* Радощі життя, або сімейна таємниця / Вільям Сомерсет Моєм; [пер. з англ. В. Легкоступа]. – К.: Рад. письменник, 1970. – 175 с. 13. *Salinger J.D. Nine stories. Franny and Zooey. Raise high the roof beam, carpenters* / Jerome David Salinger. – М.: Progress publishers, 1982. – 438 р. 14. *Селінджер Дж.Д.* Над прірвою у житті: Повісті, оповідання / Джером Девід Селінджер; [пер. з англ. О. Логвиненка, О. Тереха, О. Сенюк, Ю. Покальчука]. – К: Молодь, 1984. – 272 с.

KORBOZEROVA N.M.

Universidad Nacional Tarás Shevchenko de Kyiv

PROBLEMAS ACTUALES DE LA CLASIFICACIÓN DE PARTES DE LA ORACIÓN

У статті вирішується питання частиномовної диференціації. В іспанській граматиці виявилось можливим виокремити частини мови за логічним, логіко-семантичним, формально-граматичним, психологічним, синтаксичним, лексико-граматичним, функціональним та синтаксичним принципами.

Ключові слова: частина мови, категорія, лексико-граматичний розряд слів, морфема, понятійний зміст, принципи диференціації частин мови.

В статье решается вопрос дифференциации частей речи. В испанской грамматике оказалось возможным вычленить части речи в соответствии с логическим, логико-семантическим, формально-грамматическим, психологическим, синтаксическим, лексико-грамматическим, функциональным и синтаксическим критериями.

Ключевые слова: часть речи, категория, лексико-грамматический разряд слов, морфема, содержание, принципы дифференциации частей речи.

The article deals with the issue of parts-of-speech differentiation. Spanish grammar enables researchers to distinguish parts of speech on the ground of logical, logical-semantic, formal grammatical, psychological, syntactic, lexico-grammatical and functional principles.

Key words: part of speech, category, lexico-grammatical class, morpheme, denotation, parts-of-speech differential principles.

No hay que olvidar que existen los llamados elementos de la oración (sujeto, predicado, etc.) que con más derecho podrían ser considerados como partes de la oración. Es bien conocida y sigue siendo **actual** la confusión que se origina en la enseñanza escolar, entre ambas denominaciones. Tanto por este motivo como por otros – por ejemplo, la independencia de las partes de la oración respecto a la sintaxis – se han